Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
René Smelt
r.smelt@nijmegen.nl
T 024 – 329 32 45

Ons kenmerk
MO30/E23.003464
Bijlage(n)
Bijgevoegd: nee

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 24 oktober 2023
Onderwerp Terugkoppeling naar aanleiding van vragen over knelpunten qua bewegingsonderwijs

Geachte leden van de raad,

Op 15 februari jl. heeft u uw zorgen geuit over knelpunten qua bewegingsonderwijs, mede in verband met de verplichting van 1,5 klokuren (2x lesuur á 45 minuten) bewegingsonderwijs in het primair onderwijs met ingang van dit schooljaar 2023-2024.

Het college heeft u toegezegd dat verkeersissues opgelost worden mits dat binnen de mogelijkheden van de gemeente ligt en dat een terugkoppeling volgt na het proces qua reservering van het bewegingsonderwijs voor dit schooljaar.
Met deze raadsbrief informeren wij u hier nader over.

Doorlopen proces reservering klokuren bewegingsonderwijs
Procesbeschrijving
Het proces voor het reserveren van het gewenste aantal klokuren bewegingsonderwijs is als volgt ingeregeld:

- Per 15 maart jaar-T worden de scholen benaderd om het door hen gewenste aantal uren bewegingsonderwijs vóór 15 april jaar-T op te geven.
- Vervolgens worden deze uren door de Verhuurbalie Sport ingeboekt; bij knelpunten wordt afstemming gezocht met de betreffende scho(o)l(en.
- Pas nadat de uren voor het bewegingsonderwijs definitief zijn ingeboekt, worden de uren voor andere (niet-onderwijs) organisaties definitief ingeboekt.
- Hiermee borgen we dat het onderwijs voorrang heeft.
- Onderwijsinstellingen hebben recht op hun normatieve klokuren bewegingsonderwijs (op basis van 1,5 klokuren per groep (6-12 jaar)). Afname van meer uren mag/kan, indien dit de normatieve uren van een andere school niet in de weg zit.

Gebleken is dat meerdere scholen niet tijdig hun aanvraag indienen of dit niet correct doen. Daarnaast wordt in het reserveringsproces bij eventuele knelpunten contact gezocht met de scholen om mogelijke oplossingsrichtingen af te stemmen.
Dit alles heeft ertoe geleidt dat het reserveringsproces tot en met juni 2023 heeft gevergd.

Verordening
In het kader van deze raadsbrief is het van belang de 'spelregels' te vermelden met betrekking tot het bewegingsonderwijs. Het gaat daarbij met name om de te respecteren verwijsafstand in combinatie met het aantal klokuren per (PO-)school. Aangezien de aanleiding voor de gestelde vragen gericht waren op het PO wordt volstaan met de weergave van het huidige kader zoals dat is opgenomen in de Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs Gemeente Nijmegen 2015. Dit kader is ontleend aan de Model Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de VNG.

1°. een school voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs, bij noodzakelijk gebruik van:
a. ten minste **20** klokuren binnen **1 km** gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
b. ten minste **15** klokuren binnen **3,5 km** gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg, of
c. ten minste **5** klokuren binnen **7,5 km**, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg of

Vanwege het belang van bewegingsonderwijs en beperken verlies aan onderwijstijd, streven we ernaar om de afstand tussen basisscholen en gymzalen zo beperkt mogelijk te houden. Voor het grootste deel van de basisscholen bevindt deze gymzaal zich ruim binnen een afstand van 1 km.

Toezegging dat verkeersissues opgelost worden mits dat binnen de mogelijkheden van de gemeente ligt
In het onlangs doorlopen proces van reservering van klokuren bewegingsonderwijs, zijn er bij de Gemeente Nijmegen geen signalen naar voren gekomen dat er sprake is verkeersissues of dat de te overbruggen afstand onveilig is. Indien in een later stadium alsnog een verkeersissue kenbaar gemaakt wordt, dan zal met de betreffende school gezocht worden naar een afdoende oplossing.

Uitkomsten en meest in het oog springende zaken
De belangrijkste uitkomst is dat de aanvragen van alle scholen zijn ingeroosterd. We voldoen daarmee aan de ruimtebehoefte van de basisscholen qua bewegingsonderwijs. En we blijven daarbij binnen het kader van de geldende verwijsafstanden uit de Verordening, Maar dat betekent niet dat alle scholen ook volledig tevreden zijn.
Dit heeft dit met een aantal aspecten te maken:

Te overbruggen afstand.
Er zijn 7 basisscholen die tussen de 900 en 1.100 meter (1km +/- 100m) afstand moeten overbruggen. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Basisschool	Gymvoorziening	Afstand in m	Aantal klokuren
Montessori Heyendaal	Dominicanenstraat	900	3,0
De Klokkenberg	Ark van Oost	1.000	9,0
De Sterredans	Ark van Oost	1.100	13,5
De Akker	Heidebloemstraat 75	1.000	18,75
Hidaya (loc. Akkerlaan)	Heidebloemstraat 75	1.000	7,5
NSV2	't Hert	1.100	18,0
De Verwondering	De Spil	1.100	5,5

Hoewel niet ideaal, voldoen we bij deze 7 scholen aan onze eigen Verordening omdat het aantal klokuren bewegingsonderwijs niet boven de 20 klokuren uitkomt. Dit geldt ook nog voor BS De Akker en BS NSV2, hoewel beide scholen gezien de Verordening dicht tegen een (op papier) kritische grens zitten.
Er zijn meer scholen die aangeven dat ze te overbruggen afstand (te) groot vinden. Perceptie speelt hierbij een rol, aangezien dit aspect ook wordt genoemd door scholen die minder afstand moeten overbruggen (bijvoorbeeld ca. 600 meter). Dit valt ruim binnen de vastgestelde verordening.

Een betere oplossing voor de 7 scholen in bovenstaande tabel is er niet, omdat er geen andere beschikbare sportruimte dichterbij is. Indien voor deze scholen een betere oplossing gewenst is, dient hiervoor dichterbij de scholen een gymzaal gerealiseerd te worden. Naast het vinden van een geschikte kavel is hiermee een investeringsbedrag van circa € 4,0 miljoen per gymzaal gemoeid. Bovendien heeft dit ook effect op de bezetting en financiële dekking van de zalen waar deze scholen nu gebruik van maken en op de jaarlijkse begroting voor sportaccommodaties i.v.m. kosten beheer en exploitatie.

Hoewel er in een aantal situaties nog ruimte in een gymzaal beschikbaar is, zijn er enkele scholen die vanwege de afstand ervoor kiezen om het bewegingsonderwijs voor sommige groepen (met name de jongere kinderen in groepen 3-4) anders vorm te geven. Zo wordt er soms buitengym gegeven en/of wordt er een roulatiesysteem toegepast. Het meer buiten gymen wordt ook landelijk als oplossingsrichting gezien, omdat het her en der in het land niet eenvoudig haalbaar blijkt om de capaciteit qua bewegingsonderwijs te vergroten. Zowel planologisch als financieel.

Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs
De Gemeente Nijmegen voorziet bij één school in leerlingenvervoer voor het bewegingsonderwijs vanwege de te grote afstand tussen de school en gymlocatie. Het betreft de (V)SO Tarcisiusschool.

De Tarcisiusschool maakt op 3 lesdagen per week gebruik van de gymzaal aan de Kannunik Faberstraat. Deze zaal is op loopafstand. Op de andere 2 lesdagen is deze gymzaal in gebruik door basisschool Brakkenstein. Dat maakt dat leerlingen van de Tarcisiusschool op 2 andere lesdagen per bus naar de sporthal Meijhorst gaan.

Leeftijd zalen, akoestiek en binnenklimaat
Er zijn een aantal scholen die melding maken van de leeftijd van zalen, de akoestiek of het binnenklimaat.
Hoewel binnen het totale bestand van sportvoorzieningen een aantal zalen verouderd is (zoals Dominicanenstraat, Weezenhof, Marie Curiestraat) is de veiligheid niet in het geding. Alles voldoet aan de geldende norm. Vanzelfsprekend heeft ook de gemeente Nijmegen, net als de betreffende scholen, de wens om deze oude zalen gaandeweg te vernieuwen. Dit vergt echter tijd en het maken van afwegingen. Eventuele plannen hiervoor worden t.z.t. voorgelegd aan het college en raad, mede omdat dit financiële consequenties heeft.

Het aspect akoestiek heeft de laatste paar jaar volop aandacht; in meerdere zalen waar de akoestiek niet goed was, zijn inmiddels maatregelen genomen (zoals in de gymzaal Weezenhof) of wordt dit komend jaar alsnog gedaan.
Het binnenklimaat is ook door een school genoemd; dit aspect wordt eveneens onderkend en er wordt gewerkt aan een oplossing.

Andere opvallende uitkomsten:

- Discrepantie tussen door gemeente berekende aantal gymgroepen/klokuren (obv omvang school en aantal klassen 3-8) en het werkelijk aantal groepen 3-8 in de praktijk. Aantal scholen waarbij het aantal groepen groter blijkt, waarschijnlijk door het kleiner houden van de groepen dan normatief gebruikelijk. Omdat dit vrijheid van beleid van de school betreft is vooralsnog de insteek geweest dat we aansluiten bij de situatie in de praktijk en niet uitgaan van het theoretische berekende aantal gymgroepen/klokuren.
- Effect continue-rooster en pauze: er zijn inmiddels meerdere scholen die zijn afgestapt van een traditioneel rooster (veelal 08.30-12.00u en 13.00-15.00u) en nu een continue-rooster voeren. Effect daarvan is dat die scholen aanzienlijk vroeger stoppen: om 13.45 of 14.00uur. Als dan ook nog pauzetijden worden gehanteerd, heeft dit effect op het maximaal per dag in te vullen klokuren bewegingsonderwijs. Dat leidt tot situaties waarbij er lastig voldoende klokuren ingeroosterd kunnen worden terwijl er wél een gymzaal beschikbaar is.
- Beschikbaarheid zalen versus beschikbaarheid vakleerkracht: het blijkt dat in sommige situaties er weliswaar ruimte beschikbaar is in een gymzaal, maar dat dit niet past in het werkrooster van de vakdocent.

- Bundelen van 2 lesuren van 45 minuten tot een gecombineerde gymles van 1,5 klokuur: het blijkt dat sommige scholen de voorkeur geven aan losse lesuren van 45 minuten. Dit maakt het inroosteren en optimaal gebruik maken van beschikbare uren niet makkelijker. Ook hier geldt dat dit de vrijheid van het onderwijs raakt, maar het heeft invloed op de inroostering.

Conclusie en vervolg:
Geconcludeerd kan worden dat we dit schooljaar binnen de vastgestelde kaders blijven. We blijven in gesprek met de schoolbesturen om het bewegingsonderwijs zo optimaal mogelijk in te vullen.
Met deze raadsbrief komen we tegemoet aan de wens van de raad om geïnformeerd te worden.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester